

Nr 431.

Av herr **Tengdahl m. fl.**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 326, angående tillfällig löneroglering under år 1919 för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen ävensom angående förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom samma förvaltning samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel.*

I sin till innevarande års riksdag avlåtna proposition, nr 326, angående tillfällig löneroglering under år 1919 för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen m. m. har Kungl. Maj:t beträffande en å patent- och registreringsverkets stat uppförd första grads tjänst, befattningen såsom föreståndare för granskning av varumärken, föreslagit, att det för densamma beräknade avlöningstillägget å kronor 900: — icke skulle utgå, därest denna befattning innehades av kvinna.

I propositionen åberopas lönerogleringskommitténs motivering för dess hemställan i denna del, där det heter:

»Beträffande patent- och registreringsverket, vars avlöningsförhållanden äro ordnade i nära anslutning till statskontorstypen, har kommittén fäst sin uppmärksamhet därvid, att en av de å ämbetsverkets stat uppförda förstegradstjänsterna, nämligen befattningen såsom föreståndare för granskning av varumärken, för närvarande innehaves av en kvinna. Kommittén, som funnit det principiella spörsmålet, huruvida och under vilka förutsättningar befattningar av ifrågavarande slag skulle kunna överlämnas åt kvinnliga innehavare, och huru i dylika fall avlöningsförhållandena skulle ordnas, böra komma under särskild prövning, har ansett sig böra i förevarande sammanhang hemställa, att tillfällig

löneförbättring å befattningen såsom föreståndare för granskning av varumärken icke må utgå, därest befattningen innehaves av kvinna.»

För bedömande av denna fråga torde det vara på sin plats att lämna en närmare redogörelse för förhållandena i detta fall.

Den befattningshavare det här gäller, fröken Augusta Maria Lundgren, har varit anställd hos detta ämbetsverk alltifrån dess tillkomst eller den 1 januari 1885, då en egentlig patentmyndighet först inrättades i vårt land under namn av patentbyrån. Ungefär enahanda göromål, som då anförtroddes henne, har hon bestritt under hela sin tjänstgöring ända till den 1 januari 1915, då vid verkets omorganisation, en del av hennes göromål överflyttades till annan befattning (kassörsbefattningen).

Från och med den 1 januari 1896 förordnades hon till bokhållare (första grads tjänst med full avlöning), samtidigt med att verket förändrades till patent- och registreringsverket.

Då verket från och med 1 januari 1899 kom på ordinarie stat, erhöll hon av ämbetsverket fullmakt att från nämnda tid vara bokhållare i ämbetsverket (första grads befattning) på grund av Kungl. Maj:ts brev till patent- och registreringsverket den 18 november 1898, varigenom verket bemyndigades att utfärda fullmakter såväl för fröken Lundgren som för övriga då tillförordnade befattningshavare å första grads tjänst. Befattningen ändrades vid verkets omreglering 1 januari 1915 till »Föreståndare för granskning av varumärken».

Den 1 januari 1919 hade sålunda fröken Lundgren skött göromål motsvarande 1:a grads tjänst 34 år
 innehaft 1:a grads tjänst 23 år
 innehaft fullmakt å 1:a grads tjänst 20 år.

Under tiden $\frac{1}{1}$ 1885—1895 (11 år) åtnjöt fröken Lundgren blott 1 månads ledighet (ingen semester).

Under tiden från och med $\frac{1}{1}$ 1896—1918 (23 år) åtnjöt hon sammanlagt 4 månader 13 dagars ledighet för sjukdom eller annan anledning (jämte semester).

Den 10 juni 1910 erhöll fröken Lundgren medaljen i guld av 5:e storleken »för nit och redlighet i rikets tjänst».

Fröken Lundgren har alltså sedan mer än 20 år innehaft fullmakt å första grads tjänst med alla därmed förenade skyldigheter och rättigheter och i allo varit likställd med sina manliga kolleger. Och har hon hittills alltid kommit i åtnjutande av alla löneförbättringar, dyrtidstilllägg, krigstidstilllägg etc. lika med de manliga befattningshavarna.

Ett medgivande av nu ifrågavarande lönereglering jämväl beträffande henne, som är och ständigt varit fullt jämnställd med motsvarande

manliga befattningshavare, kan sålunda ej i något avseende vara prejudicierande med avseende å spörsmålet, huruvida och under vilka förutsättningar befattningar av ifrågavarande slag må kunna överlämnas åt kvinnliga innehavare och huru i dylika fall avlöningsförhållandena skola kunna ordnas.

Väl torde däremot ett undantag för henne vid en förestående löne-reglering innebära ett intagande på förhand av en bestämd ståndpunkt till nyssnämnda spörsmål, utan att ett dylikt ståndpunktstagande vid detta tillfälle från något håll begärts eller av några omständigheter påkallats.

Ett fastställande av lägre avlöningsförmåner för fröken Lundgren än för innehavarna av övriga förstagradsbefattningar skulle givetvis för henne personligen kännas mycket bittert, då hon efter nu uppnådda 62 levnadsår och en mer än 34-årig, av ett enastående mödosamt och plikt-troget arbete uppfylld tjänstetid, snart kommer att lämna sin tjänst.

På grund av vad ovan anförts, hemställes,

att riksdagen, vid ett eventuellt antagande på grund av Kungl. Maj:ts proposition nr 326 av tillfällig löneroglering under år 1919 för vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, ville i vad densamma avser patent- och registreringsverket besluta den förändring i förslaget, att det däri gjorda förbehåll i fråga om det beräknade avlöningstillägget för en å detta ämbetsverks stat uppförd första grads tjänst, att detsamma icke skulle utgå, därest befattningen innehades av kvinna, måtte bortfalla.

Stockholm den 12 april 1919.

Knut A. Tengdahl.

Knut Kjellberg.

Erik Nylander.